

СОНУНИ ЙҶУМИҶУРИИ ТҶИКИСТОН

Дар бораи хадамоти садамавию найотдиҳ, сохторіои садамавию найотдиҳ ва вазъи іუსусии найотдиандагон

(Ахбори Майлиси Олии ЙҶуміурии ТҶикистон, с. 2005, № 3, мод. 122; с. 2007, № 3, мод. 159; с. 2010, № 12, с. 1 мод. 807)

(Сонуни ЙТ аз 5.03.2007 [№ 227](#), аз 29.12.2010 [№ 645](#), аз 2.01.2019 [№ 1566](#))

Сонуни мазкур асосіои умумии ташкилию іусусии таъсис ва фаъолияти хадамоти садамавию найотдиҳ ва сохторіои садамавию найотдиіро дар іудуди ЙҶуміурии ТҶикистон муайян намуда, іусусу ӯидадорию ва масъулияти найотдиандагонро мусаррар месозад, асосіои сиёсати давлатиро дар соіаи іифзи іусусию ийтимоеи найотдиандагон ва дигар шаірвандони ЙҶуміурии ТҶикистон, ки дар рафъи іолатіои фавсулоддаи дорои хусусияти табиҳ ва техногенҳ (минбаъд – іолатіои фавсулодда) иштирок мекунанд, танзим менамояд.

Боби 1. Мусаррароти умумх

Моддаи 1. Мафіуміои асосх

Хадамоти садамавию найотдиҳ – маймӯи масомоти идора ва сувваю воситаіоест, ки баіри іалли масъалаіои пешгирҳ ва рафъи осибатіои іолатіои фавсулодда, тибси вазифа дар низоми ягона муттаід карда шудаанд, ки асоси онро сохторіои садамавию найотдиҳ ташкил медианд. Сохтори садамавию найотдиҳ – сохтори мустасил, ё як йузъи іайати хадамоти садамавию найотдиҳ буда, барои аніом додани коріои садамавию найотдиҳ таъин гардидааст. Асоси онро найотдиандагони бо техникаи махсус, тайіизот, асбобу аніом ва мавод йиіозонидашуда ташкил медианд.

Найотдианда – шахсе, ки аз аттестатсия гузашта, барои ийрои коріои садамавию найотдиҳ омода аст.

Коріои садамавию найотдиҳ – амалиёт барои найоти одамон, арзишіои моддию фаріангҳ, іифзи муіти зист дар минтасаи іолатіои фавсулодда, маідуд намудан ва ё то іадди имкон кам кардани сатіи таъсири омиліои хатарноки ба оніо хос мебошанд. Коріои садамавию найотдиҳ дорои омиліое мебошанд, ки ба іаёт ва саломатии шахсони ба ин кор мутасаддҳ таідид намуда, омодагии зарурҳ, либосу аніом ва тайіизоти махсусро талаб мекунанд.

Коріои таъхирнопазир іангоми рафъи осибатіои іолатіои Ғавсулодда – Ғаъолиятест, йиіати таъмини іамайонибаи коріои садамавию найотдиіх, расонидани ёрии тиббх ва дигар намудіои ёрх ба аіолии іангоми іолатіои Ғавсулодда зарардида, Ғароіам овардани шароити лозимх барои іифзи іаёту саломатии одамон ва нигоі доштани собилияти кории оніо.

Вазъи іусусии найотдиіандагон – маймӯи іусусу ўидадориіоест, ки сонунгузориі Йуміуриі Тоїикистон мусаррар менамояд ва давлат ба найотдиіандагон каҒолат додааст. Хусусиятіои масоми найотдиіандагон бо назардошти иштироки оніо дар гузаронидани коріо оид ба рафъи осибатіои іолатіои Ғавсулодда ва таіиди оніо ба іаёту саломатии найотдиіандагон муайян мешаванд.

Воситаіои садамавию найотдиіх – маісулооти техникх, илмию техникх ва зеінх, аз Йумла, воситаіои махсуси алоза ва идоракунх, техника, тайіизот, асбобу анйом, амвол, мавод ва воситаіои методиі видеох ва аксіо оид ба технологияи коріои садамавию найотдиіх, инчунин маводи барномавх ва маймӯи маълумот барои мошиніои электрониі іисоббарор ва дигар воситаіоест, ки барои ийрои коріои садамавию найотдиіх мусаррар гардидаанд.

Моддаи 2. Сонунгузориі Йуміуриі Тоїикистон дар бораи хадамоти садамавию найотдиіх, сохторіои садамавию найотдиіх ва вазъи іусусии найотдиіандагон

Сонунгузориі Йуміуриі Тоїикистон дар бораи хадамоти садамавию найотдиіх, сохторіои садамавию найотдиіх ва вазъи іусусии найотдиіандагон ба Конститутутсияи Йуміуриі Тоїикистон асос ёфта, аз Сонуни мазкур ва дигар санадіои меъерии іусусии Йуміуриі Тоїикистон ва инчунин санадіои іусусии байналмилалие, ки Йуміуриі Тоїикистон оніоро эътироф намудааст, иборат мебошад (Сонуни ЙТ аз 2.01.2019 № [1566](#)).

Моддаи 3. Принципіои асосии Ғаъолияти хадамоти садамавию найотдиіх, сохторіои садамавию найотдиіх ва найотдиіандагон

Принципіои асосии Ғаъолияти хадамоти садамавию найотдиіх, сохторіои садамавию найотдиіх ва найотдиіандагон иборатанд аз:

- башардўстх ва шафсат, ки вазифаіои найоти іаёт, нигоі доштани саломатии одамон ва іифзи муіити зистро іангоми рух додани іолатіои Ғавсулодда, дар мадди аввал мегузоранд;

- яккасардори роїбарҳ ба хадамоти садамавию найотдиҳ ва сохторіои садамавию найотдиҳ;

- хатари асоснок ва таъмини бехатарҳ іангоми гузаронидани коріои садамавию найотдиҳ ва коріои таъхирнопазир;

- омодагии доимии хадамоти садамавию найотдиҳ, сохторіои садамавию найотдиҳ ба аксуламали ғаврҳ іангоми сар задани іолатіои ғавсулодда.

Моддаи 4. Дастгирии давлатии хадамоти садамавию найотдиҳ, сохторіои садамавию найотдиҳ ва найотдиандагон

Давлат ба хадамоти садамавию найотдиҳ ва сохторіои садамавию найотдиҳ, ки суваи ягонаи системаи давлатҳ оид ба пешгирҳ ва рағби іолатіои ғавсулодда ба іисоб мераванд, іамайониба кўмак мерасонад, аз ин рў:

- барои хадамоти садамавию найотдиҳ, сохторіои садамавию найотдиҳ маймўи имтиёзїоро мусарраф мекунад;

- ба ташкилотїо, иттиїодияїои йамбиятҳ, масомоти маїаллии іокимияти давлатҳ дар омода намудан ва йиїозонидани хадамот ва сохторіои садамавию найотдиїии таъсисдодашуда іамкорҳ намуда, инчунин дар омода намудани шаїрвандоне, ки хоїш доранд аз рўи барномаи тайёр намудани найотдиандагон таълим гиранд, ёрҳ мерасонад;

- маймўи тадбирїоро оид ба іимояи іусуҳ ва ийтимоии найотдиандагон ва аъзои оилаїои онїо пешбинҳ менамояд.

Моддаи 5. Намудїои корїои садамавию найотдиҳ

Ба корїои садамавию найотдиҳ корїои йустуїїю найотдиҳ, найотдиїии кўїҳ, аз газ найотдиҳ, корїои зидди ғавворазанҳ, корїои садамавию найотдиїе, ки ба хомўш кардани сўхторїо ва рағби осибатїои тиббиїо санитарии іолатїои ғавсулодда вобастаанд, инчунин дигар корїое, ки номгўяшонро Іукумати Йумїурии Тоїикистон муайян мекунад, мансубанд.

Боби 2. Хадамоти садамавию найотдиҳ ва сохторїои садамавию найотдиҳ

Моддаи 6. Вазифаїои хадамоти садамавию найотдиҳ ва сохторїои садамавию найотдиҳ

Вазифаҳои асосии хадамоти садамавию найотдиҳ, сохторҳои садамавию найотдиҳ иниоянд:

- дар іолати омодагии доимх нигои доштани масомоти идорақунх, сува ва воситаҳои хадамоти садамавию найотдиҳ, сохторҳои садамавию найотдиҳ барои интисол додани оніо ба минтасаи іолатіои ғавсулодда ва ийрои қоріо йиіати рағби осибатіои оніо;

- назорати омодагии иншооту іудудіои таіти хизматрасонх сарордошта барои дар оніо гузаронидани қоріо оид ба рағби осибатіои іолатіои ғавсулодда;

- рағби осибатіои іолатіои ғавсулодда дар иншооту іудудіои таіти хизматрасонх сарордошта.

Қайр аз ин, мувофиси сонунгузори Иҷтимоии Тоҷикистон, ба зиммаи хадамоти садамавию найотдиҳ ва сохторҳои садамавию найотдиҳ чунин вазифаіо метавонанд гузошта шаванд:

- иштирок дар таіияи нашлаіои пешгирх ва рағби іолатіои ғавсулодда дар иншоот ва іудудіои таіти хизматрасонх сарордошта ва нашлаіои іамқорх іангоми рағби осибатіои іолатіои ғавсулодда дар диғар иншоотіо ва іудудіо;

- иштирок дар гузаронидани экспертизаіои пешбинишуда, йиіати татбиси лоіаю сароріо дар иншоотіо ва іудудіои таіти хизматрасонх сарордошта, инчунин дар равандіое, ки метавонанд ба таъмини іфзи аіолх ва іудуд аз іолатіои ғавсулодда дар иншооти зикрқардида таъсир расонанд;

- назорат дар соіаіои іфзи аіолх ва іудуд аз іолатіои ғавсулодда;

- иштирок дар назорат оид ба риояи талаботи технологх ва муіандисію техникх дар соіаи пешгирии іолатіои ғавсулодда;

- иштирок дар омода намудани сароріо оид ба таъсисдиҳ, йойгиронх, муайян қардани іайати феіристанх (номенклатура) ва іайміои эітиётіи захираіои моддх барои рағби іолатіои ғавсулодда;

- тарқибу ташвиси донишіо дар соіаи іфзи аіолх ва іудуд аз іолатіои ғавсулодда, иштирок дар омода сохтани аіолх ва қорандони ташқилотіо барои амалиёт дар шароити іолатіои ғавсулодда;

- иштирок дар таъияи ҷуғрафӣ меъёрҳо оид ба масъалаҳои ташкил ва гузаронидани корҳои садамавӣ найотдиҳ ва корҳои таъхирнопазир;

- таъияи пешниҳодот ба масомоти ҷоқимияти давлатҳо оид ба масъалаҳои таъминоти ҷисмонӣ ва техникаи фаъолияти ҳадамот ва сохторҳои садамавӣ найотдиҳ, ҷиғзи ийтимии найотдиҳандагон ва дигар кормандони ҳадамот ва сохторҳои садамавӣ найотдиҳ;

- иштирок дар таъия, истеҳсоли воситаҳои садамавӣ найотдиҳ ва инчунин, дигар вазифаҳои дар ҷорҷӯбаи вазифаҳои башардӯстона сарордошта, ки ба ӯйдаи системаи ягонаи давлатҳо оид ба пешгирӣ ва рағби ҷолатҳои ғавсулодда гузошта шудаанд.

Номгӯи пурраи вазифаҳои ба зиммаи ҳадамоти садамавӣ найотдиҳ ва сохторҳои садамавӣ найотдиҳ гузошташуда дар мувофиқа бо масомоти маҷаллии ҷоқимияти давлатие, ки маҳсус барои ҷалли масоили ба ҷиғзи аҷолҳо аз ҷолатҳои ғавсулодда сафарбар карда шуда, аз рӯи масъулияташон дар низомнома ё ин ки оинномаҳои ҳадамоти садамавӣ найотдиҳ ва сохторҳои садамавӣ найотдиҳ зикр гардидаанд, муайян карда мешаванд.

Моддаи 7. Таъсиси ҳадамоти садамавӣ найотдиҳ ва сохторҳои садамавӣ найотдиҳ

Ҳадамоти садамавӣ найотдиҳ ва сохторҳои садамавӣ найотдиҳ метавонанд ба тарзи зерин таъсис дода шаванд:

- дар асоси штати доимӣ - ҳадамоти садамавӣ найотдиҳии касбҳо ва сохторҳои садамавӣ найотдиҳ, аз ҷумла ҳадамоти ҷарбиқунонидашудаи найотдиҳ-кӯйии ҷумиуриявҳо, зиддиғавворавҳо, найотдиҳ аз газ, оташнишонҳо, найотдиҳ дар об, дигар воқидӣ ва сохторҳои маҳсусгардонидашудаи найотдиҳии ғаврҳо дар соҳаи ҷолатҳои ғавсулодда (Сонуни ҶТ аз 2.01.2019 [№ 1566](#));

- дар асоси ҷайриштатҳо - сохторҳои ҷайриштатии садамавӣ найотдиҳ, аз ҷумла сохторҳои ихтиёрии найотдиҳии кӯйҳо, зиддиғавворавҳо, найотдиҳ аз газ, оташнишонҳо, найотдиҳ дар об;

- дар асоси ҷамъиятҳо - сохторҳои садамавӣ найотдиҳии ҷамъиятҳо (Сонуни ҶТ аз 29.12.2010 [№ 645](#)).

Ҳадамоти садамавӣ найотдиҳии касбҳо, сохторҳои садамавӣ найотдиҳии касбҳо ташкил карда мешаванд:

- дар масомоти ийроияи оқимияти давлатҳ - бо зарори Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯи пешниҳоди масомоти маъмурии оқимияти давлатии дахлдор дар мувофиқа бо масомоти махсуси давлатии барои аълоли масъалаҳои иҷтимоӣ ва иқтисодӣ аз оқимии Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд - масомоти Ҷумҳурии Тоҷикистон):

- бо зарори вазорату идораҳои дахлдор дар ташкилотҳо, ки як ё якчанд намуни Ҷумҳурии Тоҷикистон, аъломи татбиқи онҳо маъмурии аъломи ҳадамоти ҳамаҷумлаи наҷотдиҳии худ бо пешниҳоди роҳбарони ташкилотҳо дар доираи шумораи муайяншудаи штатҳ дар мувофиқа бо масомоти маъмурии махсус барои аълоли масъалаҳои иҷтимоӣ ва иқтисодӣ аз оқимии Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд - масомоти Ҷумҳурии Тоҷикистон) пешбинҳ шудааст.

Низомнома ва оинномаҳои ҳадамоти ҳамаҷумлаи наҷотдиҳии касбҳ ва сохтори ҳамаҷумлаи наҷотдиҳии касбҳ, аз Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳадамоти иҷтимоӣ-қонунидашудаи наҷотдиҳии Ҷумҳурии Тоҷикистон Қумитаи оқимии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва муҳофизати граждании назди Ҷумҳурии Тоҷикистон аз Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд (Сонуни ИТ аз 29.12.2010 № 645, аз 2.01.2019 № 1566).

Сохтори ҳамаҷумлаи наҷотдиҳии ҷайриштатиро ташкилотҳо бо тартиби аъломи аз Ҷумҳурии Тоҷикистон кормандони худ, агар инро сонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинҳ карда бошад, ё бо зарори маъмурии ташкилотҳо бо тартибе, ки сонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинҳ намудааст, таъсис медианд.

Сохтори ҳамаҷумлаи наҷотдиҳии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз Ҷумҳурии Тоҷикистон иттиодияҳо, ки вазифи оинномавишон иштирок дар ийрои қорӣ оид ба рафъи оқимии оқимии Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, таъсис дода мешаванд.

Моддаи 8. Ҷайри ҳадамоти ҳамаҷумлаи наҷотдиҳии ва сохтори ҳамаҷумлаи наҷотдиҳии

Ҷайри ва сохтори ҳадамоти ҳамаҷумлаи наҷотдиҳии, сохтори ҳамаҷумлаи наҷотдиҳии аз тарафи масомоти маъмурии ийроияи оқимияти давлатҳ, ташкилот ва иттиодияҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон онҳо таъсисдиҳанда, бо назардошти вазифи ба зиммаи онҳо оид ба пешгирҳ ва рафъи оқимии Ҷумҳурии Тоҷикистон гузошташуда ва талаботи сонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

Моддаи 9. Мукамалсозии ҷайри ҳадамоти ҳамаҷумлаи наҷотдиҳии ва сохтори ҳамаҷумлаи наҷотдиҳии

Мукамалсозии ҷайати хадамоти садамавию найотдиҳ ва сохторӣ садамавию найотдиҳ ба таври ихтиёр анҷом дода мешавад.

Дар хадамоти садамавию найотдиҳ касб ва сохторӣ садамавию найотдиҳ касб, ба муассисаҳои таълимӣ оид ба тайёр намудани найотдиҳандагон, ба вазифаи найотдиҳанда он шаирвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон сабул карда мешаванд, ки соҳиби таъсилоти миёнаи (пурраи) умумӣ буда, ингоми санҷиши тиббӣ барои иҷрои корӣ найотдиҳ муносиб доништа шудаанд ва ба талаботи дараҷаи омодагии касб ва ҷисмонӣ, инчунин ба талаботи рӯйи ахлоқ ҷавобгӯ мешаванд.

Ба иҷрои бевоситаи вазифаҳои найотдиҳандагон дар хадамоти садамавию найотдиҳ касб, сохторӣ садамавию найотдиҳ касб, шаирвандоне роӣ дода мешаванд, ки ба синни 20 расидаанд, дорои таъсилоти миёнаи (пурраи) умумӣ мешаванд ва аз рӯи барномаи тарбияи найотдиҳандагон таълим гирифта, мувофиқи тартиби муайяншуда барои иҷрои корӣ садамавию найотдиҳ аз ҷониби сохторӣ махсуси ваколатдори Кумитаи ҷоратӣ фаъулуда ва мувофиқи граҷдани назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз аттестатсия гузаштаанд (Сонуи ҶТ аз 5.03.2007 № 227).

Ингоми сабули шаирвандон ба хадамоти садамавию найотдиҳ сохторӣ садамавию найотдиҳ касб ба вазифаи найотдиҳандагон бо онҳо шартномаи (сарордои) меинатх баста мешавад.

Моддаи 10. Баисобғии сайди хадамоти садамавию найотдиҳ ва сохторӣ садамавию найотдиҳ

Ҷамаи хадамоти садамавию найотдиҳ, сохторӣ садамавию найотдиҳ бояд ҷатман ба таври баисобғӣ ба сайд гирифта шаванд.

Баисобғии сайди хадамоти садамавию найотдиҳ ва сохторӣ садамавию найотдиҳро тибси тартиби мусаррағардида масомоти махсуси маҷалли ҷокимияти давлатии барои ҷалли вазифаҳои ҷифзи аҷолх ва ҷудудӣ аз ҷоратӣ фаъулуда ваколатдоршуда, дар доираи салоҷияти худ анҷом медиҳанд.

Моддаи 11. Фаҷолияти хадамоти садамавию найотдиҳ ва сохторӣ садамавию найотдиҳ

Ҳусусияти махсус доштани фаҷолияти хадамоти садамавию найотдиҳ касб ва сохторӣ садамавию найотдиҳ

касбҳ тасозо мекунад, ки ҷамаи кормандони хадамоти садамавию найотдиїи касбҳ ва сохторіои садамавию найотдиїи касбҳ фармону дастуріои роїбарони хадамот ва сохторіои мазкурро бечунучаро ийро намоянд. Талаботи мазкур ба сохторіои ҷайриштатҳ ва Ҷамъияти садамавию найотдиїҳ ҷангоми иштироки оніо дар ийрои коріо Ҷиїати рафъи осибатіои іолатіои фавсулодда низ дахл дорад.

Сатҳ кардани кор чун воситаи ҷалли баїси коллективи меїнатҳ дар хадамоти садамавию найотдиїи касбҳ ва сохторіои садамавию найотдиїи касбҳ манъ аст.

Хадамоти садамавию найотдиїи касбҳ ва сохторіои садамавию найотдиїи касбҳ инчунин метавонанд фаъолияти худро Ҷиїати ийрои коріои найотдиїҳ дар иншоот ва минтасаіо дар асоси шартнома (сарордод) амалҳ намоянд.

Омодагии хадамоти садамавию найотдиїи касбҳ ва сохторіои садамавию найотдиїи касбҳ ба аксуламал дар іолатіои фавсулодда ва ба рої мондани коріо, Ҷиїати рафъи оніо дар Ҷараїни аттестатсия ва санїишїое, ки масомоти ба ин масъалаіо ваколатдори давлатҳ дар доираи салоїияти худ мегузаронанд, тафтиш карда мешавад.

Моддаи 12. Аттестатсияи хадамоти садамавию найотдиїҳ ва сохторіои садамавию найотдиїҳ

Ҷамаи хадамоти садамавию найотдиїҳ ва сохторіои садамавию найотдиїҳ мувофиси тартиби мусаррарнамудаи масомоти ваколатдори давлатҳ бояд аз аттестатсия гузаранд.

Хадамоти садамавию найотдиїҳ ва сохторіои садамавию найотдиїе, ки аз аттестатсия нагузаштаанд ва ё ҷангоми тафтиш омодагии худро дар іолатіои фавсулодда ва гузаронидани коріо Ҷиїати рафъи оніо нишон дода натавонистаанд, ба хизматрасонии ташкилотіо аз рӯи шартнома ва ба ийрои коріои садамавию найотдиїҳ Ҷалб карда намешаванд.

Масомоти ваколатдори давлатҳ ҷангоми аттестатсияи хадамоти садамавию найотдиїҳ ва сохторіои садамавию найотдиїҳ, метавонанд дар іолати ба талаботи касбҳ Ҷавобгӯ набудани фаъолияти хадамоти садамавию найотдиїҳ, сохторіои касбии садамавии найотдиїҳ, ки аз тарафи ин ё он ташкилотіо таъсис ёфтаанд, ё ба оніо ба таври шартномавҳ хизмат мерасонанд, фаъолияти ин ташкилотіоро пурра ё сисман боздоранд.

Моддаи 13. Ёалби хадамоти садамавию найотдиїх, сохторіои садамавию найотдиїх ёиіати рафъи осибатиои іолатиои Ғавсулодда

Хадамоти садамавию найотдиїх ва сохторіои садамавию найотдиїх барои рафъи осибатиои іолатиои Ғавсулодда дар мавридіои зерин Ёалб карда мешаванд:

- мувофиси нашлаіо оид ба пешгирҳ ва рафъи іолатиои Ғавсулодда дар иншоот ва іудуде, ки хадамоти садамавию найотдиїх, сохторіои садамавию найотдиїи мазкур ба оніо хизмат мерасонанд;
- мувофиси нашлаіои іамкорҳ іангоми рафъи осибатиои іолатиои Ғавсулодда дар дигар иншоот ва іудуд;
- аз рӯи тартиби мусарраргардида іангоми сар задан ва авї гирифтани іолатиои Ғавсулодда;
- бо сарори шахсони мансабдори масомоти іокимияти давлатии Ёуміурии Тоїкистон, масомоти маіаллии іокимияти давлатҳ, шахсони іусуслҳ, ки роїбарии хадамоти садамавию найотдиїх, сохторіои садамавию найотдиїиро ба ўида доранд, ё ба ин мутобиси сонунгузориі Ёуміурии Тоїкистон, дар асоси дархости масомоти іокимияти давлатии Ёуміурии Тоїкистон, масомоти маіаллии іокимити давлатҳ инчунин ташкилотіое, ки дар іудудашон іолатиои Ғавсулодда ба амал омадаанд ваколатдоранд, ё ки мувофиси ваколаташон дар асоси дархости роїбарияти іолатиои Ғавсулодда, ё ин ки дар мувофиса бо масомот ва роїбарияти зикргардида, рафъи осибатиои іолатиои Ғавсулодда муайян шудааст.

Ёалб намудани хадамоти садамавию найотдиїи касбҳ ва сохторіои садамавию найотдиїи касбҳ барои рафъи осибатиои іолатиои Ғавсулодда берун аз іудуди Ёуміурии Тоїкистон бо сарори Іукумати Ёуміурии Тоїкистон, дар асоси шартномаіои байналмилалии Ёуміурии Тоїкистон амалҳ карда мешавад.

Моддаи 14. Роїбарҳ ба коріои рафъи осибатиои іолатиои Ғавсулодда

Роїбарҳ ба тамоми суваіо ва воситаіое, ки барои рафъи осибатиои іолатиои Ғавсулодда Ёалб гардидаанд ва ташкили іамкории миёни оніо аз ёониби роїбарони хадамоту сохторіо оид ба рафъи іолатиои Ғавсулодда ба амал бароварда мешавад.

Роїбарони хадамоти садамавию найотдиїх ва сохторіои садамавию найотдиіе, ки аввалин шуда ба минтасаи іолати Ҷавсулодда іозир шудаанд, ваколоти роїбарии рафъи іолатіои Ҷавсулоддаро ба ӯїдаи худ мегиранд ва то омадани роїбарони амалиёт оид ба рафъи іолатіои Ҷавсулодда, ки оніоро сонунгузории Ёуміурии Тоїкистон, насшаіои пешгирҳ ва рафъи іолатіои Ҷавсулодда муайян намудаанд, ё аз тарафи масомоти іокимияти давлатҳ, роїбарони ташкилотіо мусарраф гаштаанд ва оніо барои рафъи іолатіои Ҷавсулоддаи баамаломата ваколатдоранд, ин вазифаро ийро менамоянд.

Сароріои роїбарони рафъи осибатіои іолатіои Ҷавсулодда, барои тамоми шаирвандон ва ташкилотіое, ки дар минтасаи іолатіои Ҷавсулодда йойгиранд, іатмҳ аст, агар сонунгузории Ёуміурии Тоїкистон іолати дигареро пешбинҳ накарда бошад.

Теї кас іусус надорад ба Ҷаъолияти роїбарони рафъи осибатіои іолатіои Ҷавсулодда дар хусуси роїбарҳ ба коріо оид ба рафъи іолатіои Ҷавсулодда даҳлат намояд, ба ҷайр аз іолатіои мувофисии тартиби мусаррафнамудаи сонунгузории Ёуміурии Тоїкистон аз ийрои вазифа дур намудани оніо ва ба зиммаи худ гирифтани вазифа ё таъин намудани шахси дигари мансабдор.

Ваколоти роїбарии рафъи іолатіои Ҷавсулодда аз тарафи Іукумати Ёуміурии Тоїкистон, масомоти маіаллии іокимияти давлатҳ, роїбарияти ташкилотіо тибси сонунгузории Ёуміурии Тоїкистон муайян карда мешавад.

Дар мавридіои зарурати Ҷавсулодда роїбарони рафъи іолатіои Ҷавсулодда іусус доранд оид ба масъалаіои зерин мустасилона сарор сабул намоянд:

- дар хусуси гузаронидани ҷорабиниіои тахлиявҳ (эвакуатсионҳ);
- дар хусуси манъ намудани Ҷаъолияти ташкилотіое, ки дар минтасаіои іолатіои Ҷавсулодда йойгиранд;
- дар хусуси гузаронидани коріои садамавию найотдиїх дар иншоот ва іудуди ташкилотіое, ки дар минтасаіои іолатіои Ҷавсулодда йойгиранд;
- дар хусуси маїдуд намудани рафтуомади одамон ба минтасаи іолати Ҷавсулодда;

- дар хусуси бекор кардани брони захираҳои моддии рафъи іолатҳои Ҷавсулоддаи ташкилотӣ, ки дар минтақаҳои іолатҳои Ҷавсулодда Ҷойгиранд;

- дар хусуси истифода аз воситаҳои алоқа, наслиёт ва дигар амволи ташкилотҳои дар минтақаҳои іолатҳои Ҷавсулодда Ҷойгирбуда, тибси тартиби мусаррафнамудаи сонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- дар хусуси ба корҳои оид ба рафъи осибатҳои іолатҳои Ҷавсулодда Ҷалб намудани сохторҳои ҷайриштатҳ ва Ҷамъияти садамавию найотдиҳ, инчунин найотдиҳандагони ба іаёти сохторҳои мазкур дохилнабуда, дар сурати мавҷуд будани іуҷйате, ки аз аттестатсия барои ийрои корҳои садамавию найотдиҳ гузаштани онҳо тасдиқ мекунад;

- дар хусуси ихтиёран Ҷалб намудани аёлҳ барои ийрои корҳои таъхирнопазир, инчунин шаҳрвандони алоқидар, ки найотдиҳанда нестанд, аммо барои ийрои корҳои садамавию найотдиҳ розҳ шудаанд;

- дар хусуси андешидани дигар ҷораҳои зарури, ки дар рафти авҷи іолатҳои Ҷавсулодда ва рафти корҳо ба миён омадаанд.

Роибарони рафъи іолатҳои Ҷавсулодда вазифадоранд Ҷиёти іарҷ тезтар огоҳонидани масомоти дахлдори іокимияти давлатҳ, масомоти маіаллии іокимияти давлатҳ, роибарони ташкилотӣ аз сарорҳои дар іолати зарурати Ҷавсулодда сабулкардаи худ тамоми ҷораҳо андешанд.

Роибарони рафъи іолатҳои Ҷавсулодда, роибарони хадамоти садамавию найотдиҳ, сохторҳои садамавию найотдиҳ барои ба даст овардани маълумоти пурра ва дақиқ дар бораи іолатҳои Ҷавсулодда, ки барои ташкили кор Ҷиёти рафъи осибатҳои онҳо заруранд, іусус доранд.

Дар іолати аз нигоҳи технологҳ ҷайриимкон гаштани ийрои іамаи корҳои садамавию найотдиҳ, роибарони рафъи іолатҳои Ҷавсулодда метавонанд, Ҷиёти сисман ва ё пурра манъ намудани корҳои садамавию найотдиҳ сарор сабул намоянд ва оид ба найоти одамони дар минтақаи іолатҳои Ҷавсулодда буда ҷораҳои аввалиндаража андешанд.

Моддаи 15. Ҷуброни хароҷоти хадамоти садамавию найотдиҳ ва сохторҳои садамавию найотдиҳ Ҷиёти рафъи іолатҳои Ҷавсулодда

Йуброни харойоти интисол ва йойгирнамоии хадамоти садамавию найотдиіх ва сохторіои садамавию найотдиіе, ки барои ийрои коріои рафъи іолатіои фавсулодда йалб гардидаанд, таъминоти моддх-техникх, молиявх ва чайра, оніо, инчунин барои пардохти музди меінати найотдиіандагон, кормандони хадамоти садамавию найотдиіх ва сохторіои садамавию найотдиіх, додани мукофот ба оніо, додани рухсатиіои иловагии пардохтшаванда, хизмати тиббх ва пардохти маблаҷ ба найотдиіандагони муvассатан чайри собили меінат, ки іангоми ийрои коріои мазкур зарар дидаанд, муvофиси шартнома оид ба хизматрасонии ташкилотіо ва ё аз воситаіои барои рафъи іолатіои фавсулодда йудокардашуда, анійом дода мешавад.

Моддаи 16. Мусоидат ба хадамоти садамавию найотдиіх ва сохторіои садамавию найотдиіх дар татбиси фаъолияти оніо

Масомоти іокимияти давлатх, масомоти маіаллии іокимияти давлатх ва ташкилотіо вазифадоранд ба хадамоти садамавию найотдиіх ва сохторіои садамавию найотдиіе, ки ба минтасаіои іолати фавсулодда раісипоранд, ёри іамайониба расонанд, аз йумла оніоро бо наслиёт ва воситаіои моддию техникий зарурх таъмин намоянд.

Наслиёти таъйилии сохторіои садамавию найотдиіии касбх, бояд ранги ороишии намунаи мусарраргашта ва бонгіои садох ва равшании махсус дошта бошанд.

Іангоми ба йои ийрои коріои рафъи іолатіои фавсулодда рафтани наслиёти таъйилии сохторіои садамавию найотдиіии касбх оніо іусуси дар навбати аввал дар фурудгоію, нустаіои фуруши сӯзишворх бо маводи сӯзишворию равқаніои молиданх таъмин шудан, инчунин іусуси дар навбати аввал гузаронидани коріои таъмириро дар нустаіои хизматрасонии техникх ва фурудгоію, сарфи назар аз шакли моликиятшон, доро мебошанд.

Бо масади таъмини омодагии мунтазами хадамоти садамавию найотдиіх ва сохторіои садамавию найотдиіии касбх барои ийрои коріои рафъи осибатіои іолатіои фавсулодда, найотдиіандагони хадамоти садамавию найотдиіх ва сохторіои садамавию найотдиіии мазкур дар мӯилате, ки бо роібарони хадамот ва сохторіои номбурда муvофиса шудааст, ба йамъомадіои іарбх дар сохторіои іарбию оперативии Кумитаи іолатіои фавсулодда ва муvофиаи граждани назди Хукумати Йуміурии Тойикистон даъват карда мешаванд (Сонуни ЙТ аз 5.03.2007 [№ 227](#)).

Моддаи 17. Ҷамоангсозии фаъолияти хадмоти садамавию найотдиҳ ва сохторҳои садамавию найотдиҳ

Ҷамоангсозии фаъолияти хадмоти садамавию найотдиҳ ва сохторҳои садамавию найотдиҳ дар ҷудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон бо масъалаҳои зерин аниқ дода мешавад:

- Ҷалби фаъолияти воситаҳои зарур ҳамаи рағби ҷолаҳои фаъуллода;
- таъини пешниҳодоти мувофиқашуда ба масъоти ҷоқимияти давлат ҳамаи ба тақмили соҳаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи иқтисоди аҳоли ва ҷудод аз ҷолаҳои фаъуллода, инчунин дар соҳаи иқтисоди иқтисодии найотдиҳандагон ва аъзои оилаи онҳо;
- ба таъини ягона таъини қардани заминаи меҳнат ва ҷисмҳои фаъолияти хадмоти садамавию найотдиҳ ва сохторҳои садамавию найотдиҳ;
- ба ҳамаи қардани сиёсати ягонаи давлат дар соҳаи истеҳсоли воситаҳои садамавию найотдиҳ ва дар масъалаҳои таъиноти моддию техникаи хадмоти садамавию найотдиҳ ва сохторҳои садамавию найотдиҳ;
- ҷамоангсозии ҳамаҷа миёни хадмоти садамавию найотдиҳ, сохторҳои садамавию найотдиҳ ва суҳбаҳои дигар ҳамаи иқтисоди қардани оид ба рағби озишҳои ҷолаҳои фаъуллода дар минтақаҳои ҳамаҷа;
- ҳамаи масъалаҳои ҳамаҷаҳои найотдиҳандагон, шахсони ҳамаҷаҳои хадмоти садамавию найотдиҳ ва сохторҳои садамавию найотдиҳ, ки дар иқтисоди қардани оид ба рағби озишҳои ҷолаҳои фаъуллода иштирок мекунанд.

Ҷамоангсозии фаъолияти хадмоти садамавию найотдиҳ ва сохторҳои садамавию найотдиҳи масъоти ҳамаҷаҳои ҷоқимияти давлат аз ҳамаҷаи масъоти ҳамаҷаҳои давлат, ки ҳамаҷаҳои соҳаи иқтисоди аҳоли ва ҷудод аз ҷолаҳои фаъуллода мебошанд, аниқ дода мешавад.

Моддаи 18. Қўчонидан, ба дигар ҳамаҷаи қардани гузаронидан ва ҳамаҷаи додани хадмоти садамавию найотдиҳ ва сохторҳои садамавию найотдиҳ

Ҷамаи ба ҳамаҷаи дигар қўчонидан, ба дигар ҳамаҷаи қардани садамавию найотдиҳ гузаронидан ҳамаҷаи додани хадмоти садамавию найотдиҳи қасб ва сохторҳои садамавию найотдиҳи қасб, инчунин ҳамаҷаи ҳамаҷаи додани сохторҳои ҳамаҷаҳои садамавию найотдиҳ, ки таъини

іатмии оніоро сонунгузори Иуміури Тойкистон пешбинх намудааст, сатъ гаштани фаъолияти ташкилотіое, ки аз йониби ин хадамот хизмат расонида мешавад ва ё бартараф гардидани хатари сар задани іолатіои фавсулодда, ки ин сувваіо барои рафъи осибатіои оніо таъин гардидаанд, ба шумор меравад.

Сарор дар хусуси ба йои дигар кӯчонидан, ба дигар намуди кор гузаронидан ё баріам додани сохторіои садамавию найотдиіии касбх, инчунин сарор дар бораи баріам додани сохторіои садамавию найотдиіии чайриштатх, ки таъсиси іатмии оніоро сонунгузори Иуміури Тойкистон пешбинх намудааст, аз тарафи масомоте, ки сарори таъсиси оніоро сабул намудааст, сабул карда мешавад.

Баріамдиіии сохторіои садамавию найотдиіии йамъиятх бо тартиби мусаррарнамудаи Кодекси граждани Иуміури Тойкистон амалх карда мешавад.

Моддаи 19. Маблацгузорх ва таъминоти моддии хадамоти садамавию найотдиіх ва сохторіои садамавию найотдиіх

(Сонуни ЙТ аз 29.12.2010 № [645](#))

Маблацгузори фаъолияти хадамоти садамавию найотдиіх ва сохторіои садамавию найотдиіх аз іисоби маблаціои зерин амалх карда мешавад:

- маблаціои буйети йуміуриявх, фондіо ва дигар маблацҳои буйетии масомоти маіаллии іокимияти давлатх, инчунин маблаціои молиявии ташкилотіое, ки хадамоти садамавию найотдиіх ва сохторіои садамавию найотдиіиро таъсис дода, нигоі медоранд;
- маблаціои молиявие, ки аз татбиси шартномаіои хизматрасонх ба ташкилотіо ба даст оварда мешаванд;
- аз іисоби маблаціои захиравии молиявие, ки мувофиси сонунгузори Иуміури Тойкистон барои рафъи іолатіои фавсулодда йудо карда мешаванд;
- фондіои йамъиятие, ки аз іисоби іасси аъзогх ва хайрияіои ихтиёрии шаірвандон ва ташкилотіо барои іимоя ва найоти одамон, расонидани ёрх ба оніо дар іолатіои фавсулодда ташкил гардидаанд;
- манбаъіои дигар, ки ба сонунгузори Иуміури Тойкистон мухолиф нестанд.

Тартиби таъминоти моддии хадамоти ҷарбикунонидашудаи найотдиҳ-кӯиҳои Ҷумҳуриявии Қумитаи ҷоратсионӣ фавазӯлодда ва муодофияи граждании назди Ҷукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби Ҷукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад (Сонуни ҶТ аз 29.12.2010 № 645, аз 2.01.2019 № 1566).

Боби 3. Найотдиҳандагон ва вазъи ҷиссии онҳо

Моддаи 20. Найотдиҳандагон

Шаирвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон баъди гузаштан аз муоинаи тиббӣ, ийрои меъёрони омодагии Ҷисмонӣ, таълим аз рӯи барномаи омодагории найотдиҳандагон ва аттестатсия аз рӯи ийрои қорҳои садамавию найотдиҳ, ба масоми найотдиҳанда соиб мегарданд.

Ҷангоми сабули сарор аз тарафи масомоти аттестатсионӣ дар бораи додани масоми найотдиҳанда ба шаирвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз рӯи намунаи мусарраршуда шаҷодатнома, дафтареаи найотдиҳанда, нишонии махсус (жетон), ки дар он ному насаб, гурӯҳи хун ва расаии сайди найотдиҳанда сабт шудааст, дода мешавад.

Дафтареаи найотдиҳанда барои ба сайд гирифтани иштироки найотдиҳанда дар қорҳои рафъи осибатсионӣ ҷоратсионӣ фавазӯлодда таъин гардидааст. Низомномаи дафтареаи найотдиҳандаро масомоти давлатии ба ин масъала ваколатдор тасдиқ мекунад.

Шаирвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба синни 20 солағх расидаанд, метавонанд найотдиҳанда шаванд.

Найотдиҳандагоне, ки аз аттестатсия нагузаштаанд, масоми найотдиҳандаро аз даст медиҳанд.

Моддаи 21. Ҷиссии найотдиҳандагон

Найотдиҳандагоне, ки ба қорҳои рафъи ҷоратсионӣ фавазӯлодда Ҷалб гардидаанд, ҷисс доранд ҷангоми рафтан ба Ҷои ийрои қорҳои зикргашта ба ҷама навиҳои наслиёт бенавбат ҷипта харанд.

Ҷангоми ийрои қорҳои рафъи ҷоратсионӣ фавазӯлодда, найотдиҳандагон ҷиссии зеринро доранд:

- доштани маълумоти пурра ва дақиқа, ки барои ийрои вазиғаҷояшон заруранд;

- бемамониат гузаштан ба іудуд ва иншооти истеисолии ташкилотіо, биноіои истисоматх барои ийрои коріо оид ба рафъи осибатіои іолатіои Ҷавсулодда;

- талаб намудани риояи чораіои амниятии мусарраршуда аз іамаи шахсони дар минтасаіои іолатіои Ҷавсулодда Ҷойгирбуда;

- доштани либосу аниом ва тайизот мувофиси технологияи ийрои коріои садамавию найотдиіх;

- тибси тартиби мусарраркардаи сонунгузори Иуміурии Тоҷикистон барои найоти одамон ва дар іолатіои зарурати Ҷавсулодда истифода бурдани воситаіои алоҳа, наслиёт, амвол ва дигар воситаіои моддии ташкилотіое, ки дар минтасаіои іолатіои Ҷавсулодда Ҷойгиранд.

Найотдиіандагони хадамоти садамавию найотдиіии касбх ва сохторіои садамавию найотдиіии касбие, ки дар Ҷараёни ийрои вазифаіои тибси шартномаи (сарордоди) меінатх мусарраргашта, инчунин дигар найотдиіандагоне, ки іангоми ийрои коріо оид ба рафъи іолатіои Ҷавсулодда осеб дидаанд, мувофиси тартиби мусарраркардаи Іукумати Иуміурии Тоҷикистон дар муассиса ва марказіои барсароркунии саломатх барои таботати тиббх ва психологии ройгон іусус доранд.

Найотдиіандагон мувофиси сонунгузори Иуміурии Тоҷикистон ба нафасаи имтиёзнок іусус доранд.

Моддаи 22. Кафолати Ҷаъолияти найотдиіандагон

Дар Ҷараёни ийрои коріо оид ба рафъи осибатіои іолатіои Ҷавсулодда, найотдиіандагон таніо ба роібарони хадамоти садамавию найотдиіх ва сохторіои садамавию найотдиіие, ки дар іайати он мебошанд, итоат менамоянд.

Ҷеи кас іусус надорад найотдиіандагонро ба ийрои вазифаіо ва коріое, ки шартномаи (сарордоди) меінатх мусаррар накардааст, майбур намояд.

Моддаи 23. Ҷидадоріои найотдиіандагон

Найотдиіандагон Ҷидадоранд:

- ба ийрои коріо оид ба рафъи осибатіои іолатіои Ҷавсулодда омода бошанд, омодагии Ҷисмонх, махсус, тиббх ва рӯіии худро такмил диіанд;

- малакаву маіораташонро іангоми фаъолият дар іайати сохторіои садамавию найотдиіх такмил дианд;
- технологияи ийрои коріои садамавию найотдиіро бечунучаро риоя намоянд;
- фаъолна зарардидагонро йустуйӯ намоянд, йиіати найот додани оніо чораіои зарурҳ андешанд, ба оніо кӯмаки аввалияи тиббҳ ва дигар намудіои ёриро расонанд;
- дар васти гузаронидани коріои рафъи осибатіои іолатіои фавсулодда фармони сардорони хадамоти садамавию найотдиіх ва сохторіои садамавию найотдиіе, ки найотдиіандагон ба іайати оніо дохил мешаванд, бечунучаро ийро намоянд;
- бо масади роі надодан ба зуіури іолатіои фавсулодда ба шаірвандон соидаіои бехатарии рафтор ва тарзи амалиётро іангоми ба вузӯъ омадани оніо фаімонанд.

Ўидадориіои найотдиіандагони хадамоти садамавию найотдиіи касбҳ ва сохторіои садамавию найотдиіи касбҳ дар оинномаіо ва дастурамаліои дахлдор муайян мегарданд ва сисми таркибии шартномаи (сарордоди) меінатҳ ба іисоб меаванд.

Моддаи 24. Тартиби кор (хизмат) ва истироіати найотдиіандагон

Тартиби кори (хизмати) найотдиіандагони хадамоти садамавию найотдиіи касбҳ ва сохторіои садамавию найотдиіи касбҳ тибси соидаіои низоми кори дохилҳ, йадвали навбатдорҳ, йадвали дарсҳ ё чорабиниіои дигар оид ба омодагии махсус муайян карда мешавад.

Тартиби баіисобгирии иштироки найотдиіандагон дар коріои рафъи іолатіои фавсулодда дар асоси дафтарчаи найотдиіанда аніом дода мешавад.

Іангоми ийрои коріои рафъи осибатіои іолатіои фавсулодда, тартиби кор ва давомнокии рӯзи кори найотдиіандагон мумкин таҷйир ёбад. Дар чунин маврид рӯзи корҳ аз тарафи роібарони амалиётіои рафъи іолатіои фавсулодда, бо назардошти хусусияти іолатіои фавсулодда, шароити ийрои коріо оид ба рафъи оніо ва бо тавсияи духтурон мусарраф карда мешавад.

Моддаи 25. Пардохти музди меінати найотдиіандагон

Манбаи музди меинати найотдиандагони хадамот ва сохтори касбии садамавию найотдиҳ мусаррар карда мешаванд:

- барои хадамот ва сохтори касбии садамавию найотдиҳ, ки ба сохтори Кумитаи иолатии фавсулодда ва мудофии граждании назди Хукумати Ёумиурии Тойикистон, вазоратю ва муассисаю дигари Ёумиуриявх, мансубанд аз исоби маблачюи буйетии аз тарафи Ёукумати Ёумиурии Тойикистон таъиншуда (Сонуни ЁТ аз 5.03.2007 № [227](#));

- барои хадамотю ва сохтори садамавию найотдиии муассиса ва ташкилотю аз исоби маъмурияти ин муассиса ва ташкилотю;

- барои сисмию ва сохтори иарбикунонидашудаи найотдиии кӯиҳ, ки дар асоси шартнома фаъолият менамоянд, аз исоби маблачюе, ки дар асоси шартнома ворид мегарданд (Сонуни ЁТ аз 29.12.2010 № [645](#)).

Моддаи 26. Ёsys ба манзил

Ба найотдиандагони хадамоти садамавию найотдиии касбх ва сохтори найотдиии касбии масомоти маиаллии иокимияти давлатх, вазоратю кумитаюи давлатх ва муассисаю ва инчунин аъзои оилашон, ки iamрои оню зиндагх мекунанд, манзили истисоматх аз рӯи тартиб ва меъерюе, ки сонунгузори Ёумиурии Тойикистон пешбинх намулдааст, дода мешавад.

Барои беитар кардани шароити манзилх ва бо манзил таъмин намудани найотдиандагони мӯитю, масомоти маиаллии иокимияти давлатх, муассиса ва ташкилотю, дар сурати доштани имкониятюи молиявии мувофис, метавонанд дар асоси тартиботи дар сонунгузори Ёумиурии Тойикистон мусараркардашуда утосюи манзилх харанд, ё ин ки хонаюи истисоматх созанд.

Оилаюи найотдиандагони хадамоти садамавию найотдиии касбх ва сохтори садамавию найотдиии касбие, ки iангоми ийрои вазифаюи хизматх вафот кардаанд, инчунин оилаюи найотдиандагоне, ки барои ийрои корю оид ба рафъи иолатюи фавсулодда йалб гардида, iангоми ийрои корюи мазкур iалок гаштаанд (вафот кардаанд), ба гирифтани манзил (беитар кардани шароити манзилх) эитиёй доранд, iysysi гирифтани он (беитар кардани шароити манзилх)-ро нигои медоранд. Манзили истисоматх ба оилаюи мазкур дар навбати аввал дода мешавад.

Найотдиандагони хадамоти садамавию найотдиїҳ ва сохторіои садамавию найотдиїи касбҳ барои дар навбати аввал ба хонаіояшон гузаронидани хати телефон іусус доранд.

Моддаи 27. Кафолатіои суҷуртавиі найотдиандагон

Іаёт ва саломатии найотдиандагон бояд ба таври іатмҳ суҷурта карда шавад. Тартибу шартіои суҷуртаи іаёт ва саломатии найотдиандагон аз йониби Іукумати Йуміурии Тоїкистон муайян карда мешавад.

Моддаи 28. Іифзи ийтимоии аъзои оилаи найотдиандагон

Аъзои оилаи найотдиандагони хадамоти садамавию найотдиїи касбҳ ва сохторіои садамавию найотдиїи касбҳ, ки іангоми ийрои ўїдадориіои бар зиммаи оніо мувофиси шартномаи (сарордоди) меінатҳ гузошташуда вафот кардаанд, инчунин аъзои оилаіои дигар найотдиандагоне, ки дар давраи иштирок дар гузаронидани коріои рафъи осибатіои іолатіои фавсулодда вафот кардаанд, дар тўли як сол іусуси имтиёзіоеро, ки оніо чун аъзои оила мувофиси сонунгузориі Йуміурии Тоїкистон истифода мебурданд, нигої медоранд.

Таъмини нафасаи аъзои оилаіои найотдиандагон дар іолати аз даст додани сарпараст мутобиси сонунгузориі Йуміурии Тоїкистон аніом дода мешавад.

Моддаи 29. Шаїрвандоне, ки найотдианда набуда, йїіати ийрои коріо ба рафъи осибатіои іолатіои фавсулодда йалб карда мешаванд

Дар іолатіои ниіоят зарурҳ шаїрвандони алоїдае, ки найотдианда нестанд, метавонанд бо хоїши худи оніо ба ийрои коріои садамавию найотдиїҳ йалб карда шаванд.

Сарор дар бораи ба ийрои коріои найотдиїю садамавҳ йалб намудани шаїрвандоне, ки найотдианда нестанд, аз тарафи роїбарони масомоти маіалии іокимияти давлатҳ, роїбарони ташкилотіо, роїбарони рафъи іолатіои фавсулодда сабул карда мешавад.

Боби 4. Мусарроти хотимавҳ

Моддаи 30. Йавобгарҳ барои вайрон кардани Сонуни мазкур

Шахсоне, ки дар вайрон кардани Сонуни мазкур гунаїгор дониста мешаванд, мувофиси сонунгузориі амалкунандаи Йуміурии Тоїкистон ба йавобгарҳ кашида мешаванд.

**Моддаи 31. Тартиби мавриди амал сарор додани Сонуни
мазкур**

Сонуни мазкур пас аз интишори расмҳ мавриди амал сарор
дода шавад.

Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон

Э. Раїмонов

ш. Душанбе

1 март соли 2005 № 83